

**Advies betreffende het bouwen van een windturbine,
Scheldelaan zn. te Antwerpen, met betrekking op een
mogelijke impact op de fauna: aanvulling bij eerder
advies**

Nummer: **INBO.A.2010.22**

Datum: **20/01/2010**

Contact: **Joris Everaert**

Kenmerk aanvraag: **e-mail op datum van 18/1/2010**

Geadresseerden: **Agentschap voor Natuur en Bos – Antwerpen**
Karolien Van Kerckhove en Joris Janssens
Lange Kievitstraat 111-113 bus 63
2018 Antwerpen
Karolien.vankerckhove@Ine.vlaanderen.be

Cc: **ANB Centrale Diensten**
Carl De Schepper
Carl.deschepper@Ine.vlaanderen.be

AANLEIDING

Op basis van de lokalisatienota en INBO adviesnota INBO.A.2009.175, bracht het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) een negatief advies uit voor de vergunningsaanvraag van Vleemo voor de bouw van 1 windturbine ter hoogte van de Scheldelaan in de Antwerpse haven op de rechterscheldeoever. In het ANB advies staat het volgende vermeld: "De lokalisatienota dient danig uitgebreid te worden. Er dient onderzocht te worden of de verplaatsing verder van de Schelde een optie is. De impact op het slik en schor en Vogelrichtlijngebied dient verder onderzocht te worden". De projectontwikkelaar heeft nu een Passende Beoordeling laten opmaken.

VRAAGSTELLING

De projectontwikkelaar vraagt aan het ANB om het eerder negatief advies te herbekijken op basis van de bijkomende informatie in de Passende Beoordeling.

TOELICHTING

Aan de hand van de gegevens waarover we momenteel beschikken, kunnen we het volgende vermelden.

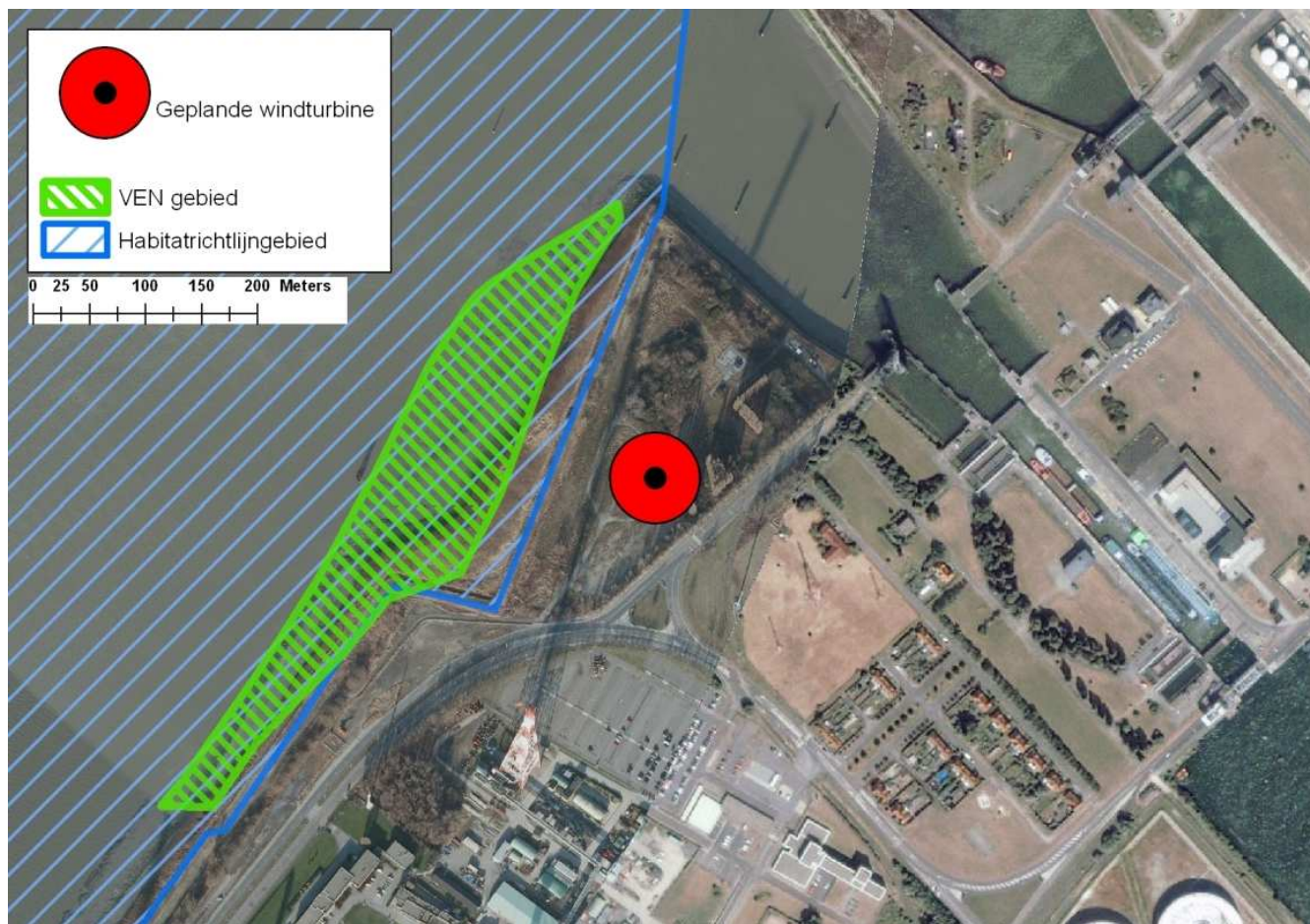
In ons eerder advies voor deze windturbine (INBO.A.2009.175 van 3/09/2009) werd vermeld dat de lokalisatienota van de projectontwikkelaar onvoldoende was uitgewerkt, dat er indicaties zijn van een mogelijk belangrijke impact door verstoring in het beschermd slik- en schorgebied op resp. 120 en 90m tot de mast van de geplande windturbine, en dat er moet onderzocht worden of een alternatieve locatie verder van het beschermd gebied mogelijk is.

In de Passende Beoordeling (versie 30/09/2009) worden de mogelijke effecten op de Natura 2000 gebieden besproken. Het slik en schor aan de geplande locatie is echter ook opgenomen in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN, zie Figuur 1). In toepassing van het Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, art. 26bis, mag een overheid geen toestemming of vergunning verlenen voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken (zie ook Omzendbrief EME/2006/01-RO/2006/02). De afstand tot waar de wieken van de turbine komen, is in figuur 1 weergegeven door de volledige cirkel.

Hieronder volgt een beknopte evaluatie van de Passende Beoordeling (PB), en daaropvolgend nog bijkomende opmerkingen voor de vergunningsaanvraag.

-PB, p.3, deel 1.1.1.

Voor het behalen van de Instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) van de Vogelrichtlijngebieden, werden op zowel de linker- als rechterscheldeoever ook nog andere gebieden aangeduid die buiten de officiële perimeters van de Natura 2000 gebieden liggen. Voor de geplande windturbinelocatie zal dit echter weinig verschil geven in de analyse. Het slik- en schorgebied op een minimumafstand van 90m ten noordwesten van de windturbinemast, is beschermd als Habitatrichtlijngebied (90m tot mast) en VEN gebied (120m tot mast). Dit gebied is ook opgenomen in de Ecologische Infrastructuur van de haven. Als update van onze eerdere adviesnota INBO.A.2009.175, dient hierbij wel vermeld dat dit slik- en schorgebied (Figuur 1) geen onderdeel is van de gebieden waarin de IHD's van het Vogelrichtlijngebied moeten gehaald worden (wel het geval voor Ketenisse schor op de linkerscheldeoever) en enkel van belang is voor de IHD's van het Habitatrichtlijngebied. Het complex aan slikken en schorren langs de Schelde is uiteraard wel van internationaal belang voor vogels en het specifieke deelgebied ter hoogte van de geplande turbine is bovendien ook beschermd in het VEN.

Figuur 1. Geplande windturbine, Habitatrichtlijngebied en Vlaams Ecologisch Network.

-PB, p.13-18, deel 2.1.1., deel Verstoring.

De schuine streepjes in tabel 6, betekenen dat er voor die soort geen informatie beschikbaar is. In de tabel ontbreken o.m. de Wintertaling en Smient. Deze eendensoorten kunnen nog significante verstoring ondervinden tot resp. 250 en 400m (Everaert 2008; Winkelman 2008) hoewel dit niet op alle locaties zal zijn. Steltlopers komen ook in kleine aantallen voor nabij de geplande windturbine. In Winkelman (2008) is een minimumbuffer van 400m aangeraden voor gebieden waar belangrijke aantallen watervogels en steltlopers voorkomen, en minimum 500m voor ganzengebieden. Het slik ter hoogte van de geplande turbine is samen met de andere zones langs de Schelde van internationaal belang voor watervogels en steltlopers (zie INBO.A.2009.175).

Op p.14 in de PB is vermeld dat het verstoringgevaar binnen de 700m buffer rond het gebied moet worden gerelativeerd, en een verstoringafstand van 300m voor eenden is aangegeven. Omdat de turbine naast een industriegebied komt, is het negatief effect in de PB als niet-significant ingeschat. De turbine komt echter op slechts 120m van het slik waar de watervogels en steltlopers foerageren en rusten. Er zal uiteraard wel enige bestaande verstoring zijn van de industrie, maar het plaatsen van een windturbine zal naar verwachting bijkomende verstoring veroorzaken. Een hoge statische mast zal minder verstorend zijn dan een bewegende windturbine. Op basis van onze eigen analyse, verwachten we daarom een matige tot significante impact op de niet-broedvogels in en rond het VEN gebied en Habitatrichtlijngebied, en een kleine negatieve impact voor de aanwezige broedvogels in het schor.

-PB, p.15-18, deel 2.1.1., deel Aanvaring.

Het aantal langsvliegende meeuwen 'per dag' is in tabel 7 gelijkgesteld met het aantal van de 'slaaptrek'. Voor een volledige dagperiode zal het aantal op de betreffende locatie wat hoger uitkomen, aangezien er 's morgens wellicht ook nog een aanzienlijk deel van de vogels passeren, maar daarover zijn geen gegevens. Het aantal aanvaringen (Tabel 9) zal hierdoor ook mogelijk wat hoger uitkomen. Op basis van de beschikbare gegevens, kunnen we echter inschatten dat de impact door aanvaring relatief beperkt zal zijn.

-PB, p.19, deel 2.1.4.

Voor de geplande windturbine kunnen we akkoord gaan dat het potentieel cumulatief effect door overige reeds geplande of vergunde turbines in de directe nabijheid, beperkt zal zijn.

-Bijkomende opmerkingen die van belang zijn voor de vergunningsaanvraag.

De conclusie uit de PB is dat "het project geen significant negatieve impact zal hebben op de staat van instandhouding van de SBZ-V en SBZ-H" (PB, p.20, deel 2.2). Hoewel we deze conclusie – strikt genomen voor de IHD's – niet tegenspreken, blijft nog steeds het probleem dat volgens onze analyse een matige tot significant negatieve impact zal ontstaan op de niet-broedvogels in het naastliggend slik- en schorgebied dat ook een bescherming heeft in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). Het complex aan slikken en schorren langs de Schelde is van internationaal belang voor watervogels en steltlopers en moet dan ook in z'n geheel bekeken worden. Het ontbreken van een globaal plan voor windturbines in de haven op de rechterscheldeoever, blijft een probleem voor een goede ecologische afweging.

CONCLUSIE

De lokalisatienota van de projectontwikkelaar is niet verder uitgebreid. Er werd enkel een PB opgemaakt. De analyse van de impact door verstoring op het slik- en schorgebied dat tevens een bescherming geniet in het VEN, is niet helemaal correct in de PB. Op basis van onze analyse verwachten we een matige of significant negatieve impact op het VEN gebied. Onze vraag om ook te onderzoeken of de verplaatsing verder van de Schelde een optie is, werd niet beantwoord. Een analyse met weergave van de technisch mogelijke inplantingsplaatsen voor windturbines in de omgeving, zal noodzakelijk zijn. We verstrekken bijgevolg nog steeds een voorlopig negatief advies voor de geplande windturbine.

REFERENTIES (publicaties, databanken, websites)

Everaert J., 2008. Effecten van windturbines op de fauna in Vlaanderen: onderzoeksresultaten, discussie en aanbevelingen. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, 2008(44). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. (174 pp).

Winkelman J.E., Kistenkas F.H., Epe M.J., 2008. Ecologische en natuurbeschermingsrechtelijke aspecten van windturbines op land. Alterra rapport 1780 (190 pp.).